

DOINA – ASPECTE TEORETICE

Definiția: *Dintre toate creațiile populare, doina este poezia lirică specifică folclorului român, ceea ce o face intraductibilă în alte limbi. Prin doină sunt exprimate sentimente de dor, de jale, de revoltă, de dragoste, de înstrăinare etc. față de împrejurări ale vieții, față de timp și natură. Numită și cântec, doina nu se recită, ci se cântă, astfel încât realizarea artistică a doinei presupune atât o formă literară proprie, cât și una muzicală.*

Trăsăturile doinei

– având caracter liric, universul creat este subiectiv, expresia directă a unui sentiment de dor: dorul de părinți, de casă, de mamă, de iubită, de natură, de pribegie etc.

- limbajul artistic susține lirismul textului și se caracterizează print-o suită de elemente specifice: personificarea, oximoronul, invocația retorică, paralelismul sintactic;
- fiind o creație populară, are caracter oral, evidențiat printr-un limbaj simplu bogat în forme populare sau regionale.
- enunțurile sunt construite după o topică afectivă; utilizându-se paralelismul sintactic, repetiția, alitarațiile se asigură efecte eufonice atât de necesare modalității de zicere a doinei – cântarea.
- caracterul anonim al doinelor populare scoate în evidență strânsa legătură a acestei creații literare cu spațiul cultural românesc, cu sufletul românului.
- Versificația – rima, ritmul, măsura scurtă a versurilor – susține caracterul sincretic al doinei; timpul prezent al verbelor arată că doina este o prezență constantă în sufletul românului.

FABULA – ASPECTE TEORETICE

Definiția: *Fabula este specia literară în versuri sau în proză cu caracter epic, în care personajele sunt animale, plante sau lucruri, puse în situații omenești. Fabula are caracter didactic, conținând explicit sau implicit o morală referitoare la anumite trăsături de caracter sau forme de comportament specific umane.*

Trăsăturile fabulei

- firul epic este reprezentat de o scurtă acțiune în care predomină dialogul ca mod de expunere fără să lipsească narațiunea și descrierea.
- subiectul acțiunii este linear, debutând uneori cu intriga.
- personajele animaliere capătă însușiri omenești prin personificare, fiind măști în spatele cărora se ascund comportamente și trăsături morale negative; ele sunt de fapt tipuri umane: tipul parvenitului, tipul naivului, tipul demagogului, tipul prostului fudul, tipul lingușitorului, tipul omului harnic, al leneșului etc.
- naratorul martor la evenimente, relatează la persoana a III-a; își face simțită prezența în fragmentele narate, sau în construcții incidente care intersectează planul naratorului cu cel al personajelor.

- *are o structură compozițională proprie; conține o parte narativă – reprezentată de acțiunea propriu-zisă – și o parte finală, corespunzătoare moralei.*
- *indicii de spațiu și de timp împreciși, sugerează că morala este actuală și valabilă în orice vremuri;*
- *versurile lungi dau impresia unui discurs solemn și elegant, iar cele scurte sunt puternic încărcate emoțional, specifice unei opere lirice cu caracter atât moralizator, cât și scenic.*